

de Dienst Stadsplan Rotterdam, vertelde mij hoe geboeid hij altijd, als jonge leek, luisterde naar de soms felle discussies en verdedigingen van de diverse onderdelen van het plan. Hij gaf me de twee allesoverheersende kenmerken van Witteveen in die periode: '...hij werkte veel te hard en... hij maakte uitermate korte metten met welke Duitse bezoeker dan ook die zich met het plan kwam bemoeien'.

En van Duitse zijde is wel alles in het werk gesteld om tot invloed op het plan te geraken.

Uiteindelijk wist Witteveen een grote vergadering te beleggen, met de bezetters en alle kopstukken van Rijkswaterstaat, Provinciale Waterstaat en Ned. Spoorwegen erbij, waarin dan ook werkelijk alle Duitse suggesties stuk voor stuk werden getorpedeerd. Nog herinnert z'n vrouw zich zijn thuiskomst: 'Geen poot hebben ze aan de grond gekregen!'.

In 1941 was het plan klaar. Beeldend voor Rotterdam en voor de mannen van die dagen is de kaart met het opschrift:

'In de maand Mei van het jaar 1940, juist 600 jaar nadat Rotterdam zijn poortersrechten van Graaf Willem IV ontving is de stad door een zware oorlogsramp getroffen en voor een belangrijk gedeelte verwoest. Nog in dezelfde maand Mei heeft de Stadsbouwmeester zich gezet aan een plan van wederopbouw, dat reeds spoedig in schets gereed, na een jaar tot in bijzonderheden was voltooid. Van dit plan is deze kaart de eerste volledige weergave. Rotterdam zal herrijzen. De toekomst van een stad wordt niet bepaald door rijkdom of macht, maar door de kloekheid harer burgers'.

'De Stadsbouwmeester ir. W.G. Witteveen aan mr. K.P. van de Mandele ASRO fecit 1 juli 1941'.

De kaart versiert nog een der wanden in het kantoor van de Kamer van Koophandel in de Beurs van Rotterdam.

Intussen werd de oorlog grimmiger. De bouwactiviteiten op grond van het plan kwamen tot stilstand maar zoveel te meer begonnen de gedachten zich bezig te houden met de toekomst en alle veranderingen, die deze zou brengen. Hoe langer hoe meer nieuwe gedachten, ook ten aanzien van de herbouw van Rotterdam gingen leven en bij hoe langer hoe meer mensen.

De tragiek, die zich toen, onafwendbaar, ging voltrekken lag m.i. hierin, dat de man, die door ervaring, kennis, scheppingskracht en karakter de enige was die in 1940 het plan, dat nodig